

car fan-nos híc molt bona obra / e una sola és bastant / a emfiçar gran ciutat» (*Dones*, cap. 54, *EntreDL* I, 172, v. 63). «Sentenciada / per a penjar / --- / per escapar / pres per partit / --- / fort treballàs / prest s'emprenyàs / quatre vegades / continuades», JRoig (*Spill*, 3452). L'acc. més corrent ha estat doncs 'aviat': anat-vos-ne prest de ascí; si no, poder que-us costarà» a les Albades d'Urgell, poemes copiats en el darrer terç del S. xvi, en el *Canc.* de Fz. de Ixar (*NCL*. LXXXVIII, 73.18). «--- Els mossos / an el llit són que reposan - valga'm Déu, val! / —Pagueu-los bé la soldada, - muller lleyal / --- / Tan prest com l'hauran guanyada, - Comte l'Arnau», MilàF (*Romllo.*, 78.27). «Saber molt prest y molt bé ensenyar: vias docendi expeditissimas tenere», OPou (*ThPu.*, 179).

Aquest adverbi es mantingué en ús viu en el Princ. durant els segles baixos, i encara el llegim en gent de llenguatge conservador en el S. XVIII, però després s'ha antiquat totalment en tot el domini continental de la llengua, encara més radicalment que l'adj., mentre que s'ha mantingut bé a les Illes (és, doncs, sobrer i errat indicar pron. popular en cat. or. i occ., com fa *AlcM*), i a l'Alta Ribagorça. Encara en el Calaix de sastre del B. de Maldà, en la combinació *més prest* per 'més aviat' (= fr. *plutôt*, al. *eher*, angl. *rather*): «una còpia o retrato de la senyora Sabastida o, *més prest*, de la Marquesa de Bàrcena, podent, amigós, considerat si era bonica o gens» (*Coll. B. V.*, 118).

Si hi ha algú que li costi d'usar per a això *més aviat*, que digui *més prest*, que no serà violent ni malentès per a ningú, però retiri'n l'horrible castellanisme *més bé* (que llegim en regions de fora del Principat), intolerable calc, en aquest sentit, d'una altra llengua, i capaç d'introduir confusió en les idees. Altrament jo no l'he sentit, deçà de la mar, més que en parlars extrems de Ribagorça. Allí amb el sentit disjuntiu o dilemàtic, acoblat amb *tan* i *com*: «el vino *barièya* [‘oscilla de preu’] tan *prës púya* komo *báixas*» Güel, però també aplicat a l'hora primerenca dins el dia ('dejorn, d'hora'): «encara *é prës*» 'encara és d'hora' StEsteve del Mall (1957).

A Mallorca assumeix el paper de 'aviat': «mentides a forfolons / que els ciutadans les inventen / *més prest* que tu beure un glop», PdAPenya (*IdOr* I, 7); però també 'dejorn': «C. --- Que hi ha res de nou, tan *prest*? X. *Prest* a les onze i mitja?», GCortès (*IdOr* VIII, 80). *Prestet. Prestíssim. Presto. Prestós.*

Prestesa [Lluïll]: encara devia ser popular en el Princ., en el S. XVII: «se'n posan a reclutà catalans ab gran *prestesa*» en una versió de la *Cançó dels Segadors* (reco. a Ripoll, MilàF, *Romllo.*, 81C20) [Lab. 1839; BDC IV, 65]. *Aprestar; aprest* «mano que se da a las telas antes de pasarlas al comercio», *DBal.*; BDC IV, 45; XIX, 45); *aprestador* (BDC IV, 65); *aprestament; aprestir. Emprastir*, es va usar, però poc, en el sentit de 'prestar', 'deixar (diners)': «la paràbola, dos deutós a hun logrer: 'logrer' enclou pecat, mas significa ací N. Senyor Déu: que, axí com lo logrer per *emprastir* vol guany, axí N. Senyor ---», StVicentF (*Quar.*, 247.86). D'ús poc recomanable avui. *Empres-*

tador; emprastança; emprastir; emprèstit (Lab. 1839) no s'ha d'usar més que quan es tracta de grans manlleus fets per organismes oficials o entitats bancàries: altrament, el de particulars i l'ús figurat es diuen en català *manlleu* (o *manlleuta*), i tota altra cosa en català constitueix un imperdonable i enorme castellanisme.

¹ En el sentit català i francès no figura encara en el DACadEsp. 1834, ni en el *DAut.*, que no en cita més que un exemple en la *Política* de Castillo Bbadilla, a. 1597, però amb el sentit de «excelencia» i el comentari «es voz puramente latina». El DAcA. Esp. altrament fuig de comprometre's, afegint-hi «superior calidad», darrere «excelencia». —² No es veu cap raó seriosa per trobar que *manlleuador* i *prestador* no són bons i excel·lents com a termes tècnics de dret civil (cf. fr. *emprunteur/prêteur*, angl. *lender (money)/borrower*, al. *entlehner/darleiher*). Cert que qui recerqui tecnicismes podria assajar *prestatar* i *prestista*, que en vigor no serien objectables, però no sé veure-hi avantatge: els termes tradicionals ja són perfectes. En tot cas no es pot transigir amb *prestamista*.

PRESTATGE, tingué primerament la forma *parastatge* i el sentit general de 'bastida', 'indret elevat on es poden posar coses a la vista', 'construcció que es posa al mig del pas': mot comú amb l'oc. ant. *palastratge*, i fr. dial. i antiq. *palestrage*, nom de 'certs treballs de fusteria o de bastiment', 'espècie d'envà'; l'ètimon hagué de tenir una forma PARASTATICUM, documentada en llatí tardà, i d'aspecte clarament grec, però de formació incerta: és possible que resulti d'una suma i confusió de *παραστατικός* 'destinat a exposar', amb *παραστάς, -άδος*, 'muntant d'una porta'. □ I.⁴ doc.: *parestatge* 1363.

Ja el trobem en el S. XIV, amb la mateixa aplicació que avui a les posts travesseres per dipositar-hi objectes (pisa, llibres, articles de comerç o de fabricació): en l'inventari de la tenda d'un pareire o assaonador («pareur»): «cinc dozenes de palmars, dos *parestage* pr ponendo los diits palmars, ---» (R. 25, *InvLC*, s. v. *palmar* i s. v. *par-*): els palmars eren fustetes o altres lleixes primes en què l'oficial devia posar la tela aprestada o assaonada, i tot plegat ho aniria dipositant damunt prestatges més amples i sòlids.¹ Altres docs. rossellonesos d'aquell temps ens mostren el *parestatge* usat amb altres aplicacions; en dos, es tracta de grans prestatges d'un celler on posen les tines de trepitjar raïms, com en el doc. més antic: «unam tinam fusti —de 80 saumatis—, ab son *parestatge* e ab son scaler» a. 1363 (*InvLC*, 996, s. v. *escaler*), «in cellario unum *parestağa* pilsandi, ubi manent duo tinardi de pilsar» a. 1386.

Amb aquesta accepció de gran lleixa per dipositar-hi objectes és com el mot ha estat més conegut, en el domini de la nostra llengua en general. Així el trobem ja en el primer lexicògraf que el recollí amb definició: «lo *parastatge* per tenir los llibres: loculamentum, pegma, -atis», OPou (a. 1575, *ThPu.*, 176), del qual passà al *DTO*. (1647) sense altre canvi que la trad. llatina per